

**Sprawozdanie z Gminnego Programu
Opieki nad Zabytkami
Gmina Solec Kujawski**

w latach 2022-2023

SPIS TREŚCI

WSTĘP	2
ROZDZIAŁ I	
PODSTAWA PRAWNA SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI W LATACH 2022 -	
2023.....	3
ROZDZIAŁ II	
METODOLOGIA OCENY REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI.....	
	5
ROZDZIAŁ III	
INFORMACJA Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI NA LATA 2022- 2025.....	
	7
3.1. Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społeczno-gospodarczego gminy	7
3.2. Ochrona i świadome kształtowanie krajobraz kulturowego.....	11
3.3. Badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości	15
PODSUMOWANIE	24
ZAŁĄCZNIKI	25

WSTĘP

Dziedzictwo kulturowe jest wynikiem działań oraz wpływów wielu cywilizacji, które na przestrzeni wielu lat doprowadziły do powstania dorobku kulturowego na terenie naszego kraju. Dziedzictwo kulturowe ze względu na wieloaspektowość zagadnienia obejmuje katalog rzeczy nieruchomych jak i ruchomych wraz z powiązаныmi z nimi bezpośrednio wartościami duchowymi.

Zachowanie zabytków w należyłym stanie jest zadaniem niezwykle trudnym, rewitalizacja poszczególnych obiektów jest często jedyną szansą na ich uratowanie. Niewątpliwą gwarancją przetrwania i zachowania walorów zabytków są kompleksowe działania podejmowane przez jednostki samorządu terytorialnego oraz właścicieli lub posiadaczy zabytków.

Niniejszy dokument przedstawia działania gminy w zakresie inicjowania i wspierania prac związanych z ochroną zabytków i krajobrazu kulturowego oraz upowszechniania wiedzy i promowania dziedzictwa kulturowego. Mając na względzie ochronę dziedzictwa kulturowego wszelkie działania powinny być realizowane w zgodzie z działaniami gospodarczymi i społecznymi, a także środkami prawnym w postaci zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz dostępnymi środkami finansowymi.

ROZDZIAŁ I

PODSTAWA PRAWNA SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI NA LATA 2022-2025

Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy Solec Kujawski na lata 2022-2025 został opracowany zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Powyższy program został przyjęty uchwałą nr XLVI/345/22 Rady Miejskiej w Solcu Kujawskim z dnia 20 maja 2022 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Gminy Solec Kujawski na lata 2022-2025 (Dz. Urz. Woj. Kuj- Pom. poz. 2832)

Zgodnie z art. 87 ust. 5 niniejszej ustawy, Burmistrz sporządza co dwa lata sprawozdanie z realizacji programu i przedstawia je Radzie Miejskiej.

Niniejsze sprawozdanie obejmuje realizację zadań w latach 2022-2023.

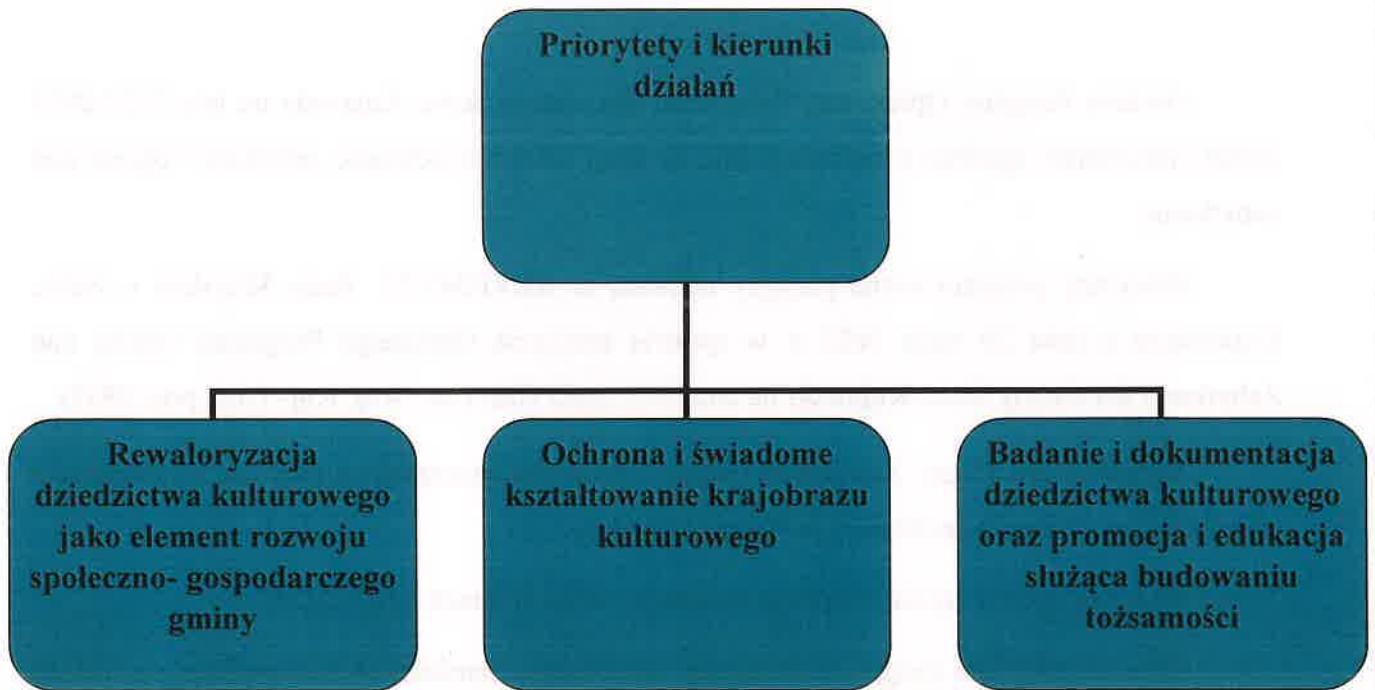
Główne założenia programu obejmują zachowanie dziedzictwa kulturowego na terenie Gminy Solec Kujawski. W programie wyznaczone zostały cele oraz przedsięwzięcia związane z ochroną i opieką nad zabytkami, które stanowią podwaliny współpracy pomiędzy samorządem gminy, właścicielami zabytków oraz wojewódzkim konserwatorem zabytków. Ponadto założenia programowe obejmują działania z zakresu szeroko rozumianego dziedzictwa kulturowego stanowiącego dorobek materialny oraz duchowy poprzednich pokoleń oraz spuściznę kulturową naszych czasów.

Gminny Program Opieki nad Zabytkami ma charakter dokumentu uzupełniającego w stosunku do aktów planowania obejmujących działania na terenie całego kraju, jak i dokumentów planowania o zasięgu lokalnym.

Fotografia nr 1
Urząd Miejski w Solcu Kujawskim

W ramach programu określone zostały trzy podstawowe priorytety, a także kierunki działań służące realizacji zadań wskazanych w programie.

ROZDZIAŁ II

METODOLOGIA OCENY REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI

W ramach priorytetu I: Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społeczno-gospodarczego gminy

- Kwota wydatków z budżetu gminy na ochronę i opiekę nad zabytkami
- Ilość przeprowadzonych prac porządkowych na cmentarzach (w szczególności tych nieczynnych)
- Wartość finansowa wykonanych prac remontowo-konserwatorskich przy zabytkach oraz liczba obiektów poddanych ww. pracom
- Informacja o wprowadzeniu iluminacji zabytkowych obiektów
Informacje na temat uregulowania kwestii reklam i estetyki w układach ruralistycznych
- Inne

W ramach priorytetu II: Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego

- Liczba przyjętych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
- Liczba obiektów objętych ochroną poprzez wpis do rejestru zabytków, bądź włączenie do gminnej ewidencji zabytków
- Informacja o opracowanym wzorniku i katalogu tradycyjnego budownictwa obejmującego również detale architektoniczne
- Zakres współpracy z organizacjami pozarządowymi
- Inne

W ramach priorytetu III: Badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości

- Liczba udostępnionych informatorów o zabytkach oraz dane o wprowadzeniu informacji o zabytkach gminy na stronie internetowej gminy oraz o opracowaniu mapy zabytków gminy
- Liczba opracowanych prac studialnych (studia historyczno-urbanistyczne, studia krajobrazowe)
- Liczba zrealizowanych konkursów, wystaw, działań edukacyjnych na terenie gminy
- Liczba utworzonych szlaków turystycznych, tras rowerowych, konnych, wodnych
- Liczba opracowanych, wydanych wydawnictw (w tym folderów promocyjnych, przewodników)
- Liczba utworzonych, zmodernizowanych elementów infrastruktury służących funkcjonowaniu i rozwojowi turystyki kulturowej
- Liczba szkoleń lub liczba pracowników biorących udział w szkoleniach związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego
- Liczba inicjatyw indywidualnych i społecznych wspieranych przez Gminę związanych z opieką nad dziedzictwem niematerialnym Gminy
- Inne

Fotografia nr 2

WTR – Wiślana Trasa Rowerowa

ROZDZIAŁ III

INFORMACJA Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI W LATACH 2022-2025

3.1 REWALORYZACJA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO JAKO ELEMENT ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO GMINY

Przyjęta metodologia oceny realizacji programu pozwoliła na sporządzenie niniejszej informacji uwzględniającej poszczególne priorytety.

Przeprowadzona analiza pozwoliła na określenie wydatków poniesionych w okresie sprawozdawczym w budżecie gminy na ochronę i opiekę nad zabytkami oraz dziedzictwem kulturowym. Koszt zrealizowanych inwestycji, które wyniosły 773 266,14 zł.

W ramach prac porządkowych uporządkowano dwukrotnie w ciągu każdego roku kalendarzowego nieczynne cmentarze ewangelickie zlokalizowane w Przyłubiu, Otorowie, Chrośnie oraz cmentarz znajdujący się na terenie miasta przy ul. Toruńskiej. Powyższe prace obejmowały sprzątnięcie terenu oraz pielęgnację zieleni. Ponadto na grobach wojennych oraz w Miejscach Pamięci Narodowej zlokalizowanych na terenie gminy, prowadzono bieżące prace porządkowe, składano wiązanki kwiatów oraz zapalano znicze.

W sierpniu 2022 roku zakończono przebudowę świetlicy wiejskiej w Przyłubiu, która pierwotnie pełniła funkcję szkoły dla dzieci z terenu wsi. W ramach inwestycji w zabytkowym budynku wykonano między innymi naprawę elewacji, wymianę pokrycia dachowego, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej oraz częściową przebudowę pomieszczeń. Wartość przeprowadzonych prac wyniosła 776 444,04 zł, z czego wydatki w 2022 roku wyniosły 751 625,16 zł.

Fotografia nr 3

Świetlica wiejska w Przyłubiu

W tym samym czasie zakończono prace związane z renowacją mogiły zbiorowej ofiar okupanta niemieckiego, Adama Szupera, Nieznanego Oficera Wojska Polskiego oraz Franciszka Pazgrata na cmentarzu przy ul. 23 Stycznia. W ramach przeprowadzonych prac przeszlifowano płytę oraz wykonano nowe inskrypcje, zgodnie z decyzją Wojewody Kujawsko – Pomorskiego oraz Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Wartość wykonanych prac wyniosła 3 000 zł.

Fotografia nr 4

Mogiła Adama Szupera, Nieznanego Oficera Wojska Polskiego i Franciszka Pazgrata

W październiku 2022 r. wymieniono również tablicę z inskrypcjami na grobie Olgi Ignatownej Żownirienko na cmentarzu przy ul. Ks. Piotra Skargi. W ramach prac zdemontowano tablicę, w miejscu której umieszczono nową z inskrypcjami w języku rosyjskim oraz polskim. Treść inskrypcji została zatwierdzona na podstawie decyzji Wojewody Kujawsko – Pomorskiego oraz opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Wartość wykonanych prac wyniosła 1 500 zł.

Fotografia nr 5

Mogiła Olgi Żownirienko Ignatownej

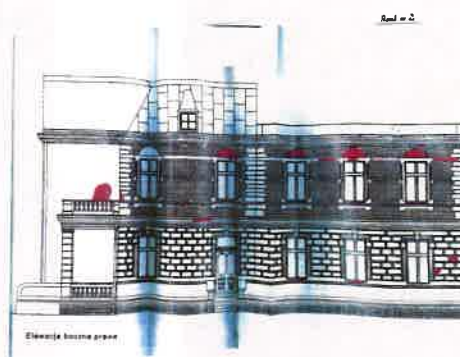

W październiku 2023 r. złożono wniosek o udzielenie dotacji na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków w ramach programu – Ochrona zabytków 2024, dla zadania pn. „Wykonanie prac konserwatorskich elewacji zabytkowego budynku Szkoły Muzycznej I stopnia im. Fryderyka Chopina w Solcu Kujawskim” .

W listopadzie 2023 r. uzyskano pozwolenie na remont elewacji oraz części fasadowej dachu budynku Szkoły Muzycznej I st. im. Fryderyka Chopina. Wartość powyższego zadania od początku jego realizacji wyniosła 15 268,00 zł.

Fotografia nr 6- 9

Szkoła Muzyczna I st. im. Fryderyka Chopina w Solcu Kujawskim (szkic elewacji)

Na terenie wsi Chrośna w oparciu o zalecenia konserwatorskie przeprowadzono prace remontowe kapliczki przydrożnej. W ramach przeprowadzonych prac rozebrano stare płyty gipsowe, wykonano i pomalowano nowe tynki zewnętrzne farbą do renowacji zabytków. Przeprowadzone prace przywróciły pierwotny, zabytkowy charakter kapliczki maryjnej. Koszt przeprowadzonych prac wyniósł 1 872,98 zł.

Fotografia nr 10-11

Kapliczka maryjna we wsi Chrośna (stan po odnowieniu)

3.2. OCHRONA I ŚWIADOME KSZTAŁTOWANIE KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

Na terenie Gminy Solec Kujawski obowiązuje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Solec Kujawski uchwalone uchwałą nr XVI/138/08 Rady Miejskiej w Solcu Kujawskim z dnia 27 czerwca 2008 r., zmienione uchwałą nr XIV/133/16 Rady Miejskiej w Solcu Kujawskim z dnia 18 marca 2016 r. W studium określone zostały między innymi strefy ochrony konserwatorskiej obiektów zabytkowych, ochrony ekspozycji oraz ochrony archeologicznej.

W 2023 roku przyjęte zostały dwie uchwały w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego:

1. Uchwała nr LXXI/473/23 Rady Miejskiej w Solcu Kujawskim z dnia 30 czerwca 2023 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie ulicy marsz. Józefa Piłsudskiego oraz ulicy Lipowej w Solcu Kujawskim,
2. Uchwała nr LXXI/472/23 Rady Miejskiej w Solcu Kujawskim z dnia 30 czerwca 2023 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy usługowej, składów i magazynów wieś Makowiska – Wypaleniska, gm. Solec Kujawski.

W celu ochrony istotnych wartości architektonicznych zabytków nieruchomych, dokonano aktualizacji gminnej ewidencji zabytków z terenu gminy. W 2022 roku na podstawie zarządzenia nr V/89/22 Burmistrza Solca Kujawskiego z dnia 1 września 2022 r. w sprawie przyjęcia Gminnej Ewidencji Zabytków dla Gminy Solec Kujawski, wpisano kolejne zabytki nieruchome:

- cmentarz ewangelicki przy ul. Powstańców (z I połowy XX w.),
- cmentarz ewangelicki przy ul. Powstańców (z XIX w.)
- cmentarz ewangelicki (Przyłubie Polskie),
- cmentarz ewangelicki (Przyłubie Jajtawy),
- budynek dla pracowników kolei (obecnie budynek mieszkalny) ul. Dworcowa 1,
- budynek gospodarczy przy budynku wielorodzinnym (ul. Dworcowa 1),
- cmentarz ewangelicki w Kabacie,
- kaplica cmentarna przy ul. Ks. Piotra Skargi,
- cmentarz ewangelicki ul. Piaskowa/ Świerkowa,
- cmentarz ewangelicki przy ul. Toruńskiej,
- 11 stanowisk archeologicznych.

W ramach działań związanych z zintegrowaną ochroną dziedzictwa kulturowego oraz środowiska przyrodniczego, kontynuowano prace wynikające z zapisów Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Solec Kujawski na lata 2016-2023.

W ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi zarówno w 2022 i 2023 roku przyznano dotację Ochotniczej Straży Pożarnej w Solcu Kujawskim na realizację zadania publicznego w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego pn. „Upowszechnianie tradycji ochotniczych straży pożarnych poprzez działalność orkiestry dętej”. Kwota przyznanej dotacji w 2022 r. wyniosła 24 450,00 zł, zaś w 2023 r. 25 000,00 zł

Fotografia nr 12

Orkiestra Dęta Ochotniczej Straży Pożarnej w Solcu Kujawskim

Mając na względzie ekologię oraz ochronę dziedzictwa przyrodniczego uporządkowany został szlak pieszy na terenie Puszczy Bydgoskiej. W ramach prac porządkowych odnowiono szlak turystyczny KP-4114n z Przyłubia PKP do wsi Chrośna o łącznej długości 16,2 km. Koszt zrealizowanych prac wyniósł 2 500,00 zł.

Fotografia nr 13

Szlak turystyczny z Przyłubia do Chrośny

We wrześniu 2022 roku na terenie Strzelnicy Kurkowego Bractwa Strzeleckiego w Przyłubiu odbył się Turniej Strzelecki z okazji 339 rocznicy Viktorii Wiedeńskiej wraz z zajęciami dydaktycznymi w zakresie strzelectwa. Zadanie z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego miało na celu kultywowanie tradycji oraz historii Polski poprzez udział stowarzyszeń cywilnych oraz młodzieży z klas mundurowych naszego miasta. Koszt dofinansowania wyniósł 10 000,00 zł.

W maju 2023 roku na terenie Szkoły Muzycznej I st. im. Fryderyka Chopina po raz kolejny odbył się Międzynarodowy Konkurs Akordeonowy przeznaczony dla dzieci i młodzieży w wieku do 20 lat. Powyższa impreza to nie tylko promocja edukacji muzycznej, ale także promocja Województwa Kujawsko – Pomorskiego oraz samego Solca Kujawskiego. Promocyjny charakter konkursu co roku oddziałuje na odbiorców i uczestników nie tylko na terenie województwa, ale i na terenie całego kraju oraz Europy środkowej. Koszt dofinansowania wyniósł 5 000,00 zł.

Podobny cel przyświeca kolejnemu z konkursów organizowanemu na terenie ww. placówki. Kujawsko – Pomorski Konkurs Fletowy oprócz zachęty do udziału dla uzdolnionych dzieci jest również formą propagowania muzyki klasycznej wśród mieszkańców Solca Kujawskiego i Województwa Kujawsko – Pomorskiego. Wydarzenie zostało dofinansowane kwotą w wysokości 2 000,00 zł.

W okresie od maja do lipca 2023 r. odnowiono kolejny szlak pieszy na terenie Puszczy Bydgoskiej. W ramach zadania publicznego „Ekologia oraz Ochrona Zwierząt i Dziedzictwa Przyrodniczego”, grupa znalarska Oddziału PTTK odnowiła Szlak turystyczny KP-4106 im. Macieja Wdowickiego wiodącego z Solca Kujawskiego ze stacji PKP do Bydgoszczy- Łęgnowo o łącznej długości 28,5 km. W ramach zadania uzupełnione zostało także oznakowanie Szlaku Martyrologii Solecczan, w związku ze zniszczeniami znaków podczas remontu dróg oraz ulic w Solcu Kujawskim. Koszt prac wyniósł 3 500,00 zł.

Fotografia nr 14

Oznaczenia szlaków na terenie Gminy Solec Kujawski

We wrześniu po raz kolejny na strzelnicy Kurkowego Bractwa Strzeleckiego zorganizowano Turniej z okazji 340 rocznicy Viktorii Wiedeńskiej, który zgromadził Kurkowe Bractwa Strzeleckie oraz stowarzyszenia cywilne i młodzież z klas mundurowych. Koszt dofinansowania wyniósł 10 000,00 zł.

Od września 2023 r. po raz pierwszy dla mieszkańców Solca Kujawskiego zrealizowano projekt „Poczuj Kujawy”, którego celem była promocja i odkrywanie kultury, historii i dziedzictwa kulturowego Kujaw. Podczas projektu, który trwał do 31.10.2023 r. zorganizowano wiele warsztatów, w trakcie których uczestnicy mieli możliwość poznania charakterystycznych cech Kujaw. W trakcie realizowanych zajęć przeprowadzono prelekcję na temat kultury Kujaw, zwyczajów oraz stroju kujawskiego, warsztaty rękodzieła oraz naukę tańca kujawskiego. Część działań była skierowana do osób niepełnosprawnych, w związku z powyższym w zajęciach wzięli udział podopieczni Warsztatu Terapii Zajęciowej oraz podopieczni Środowiskowego Domu Samopomocy. Koszt dofinansowania realizowanego projektu wyniósł 5 000 zł.

Fotografie nr 15-20
Projekt „Poczuj Kujawy”

3.3 BADANIE I DOKUMENTACJA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO ORAZ PROMOCJA I EDUKACJA SŁUŻĄCA BUDOWANIU TOŻSAMOŚCI

W ramach działań ujętych w Priorytecie III Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Gminy Solec Kujawski, informacje dotyczące zabytków zlokalizowanych na terenie gminy zostały umieszczone na stronie internetowej Solca Kujawskiego (<https://soleckujawski.pl/zabytki>).

W powyższej zakładce udostępniona została Gminna Ewidencja Zabytków Gminy Solec Kujawski, wyeksponowane zostały również najciekawsze zabytki znajdujące się na terenie gminy. Na stronie Biuletynu Informacji Publicznej udostępniono Gminny Program Opieki nad Zabytkami na lata 2022 – 2025 w Gminie Solec Kujawski.

Wśród działań pośrednich, wynikających również z założeń programu opieki nad zabytkami, Gmina Solec Kujawski prowadziła różnorodne działania promocyjne oraz edukacyjne służące budowaniu tożsamości oraz identyfikacji z regionem. Mając na względzie promocję dziedzictwa lokalnego oraz poznanie historii i tradycji zorganizowany został „Konkurs na Palmę Wielkanocną”, którego rozstrzygnięcie miało miejsce podczas „Jarmarku Wielkanocnego”. Do konkursu przystąpiły placówki oświatowe, stowarzyszenia oraz zgromadzeni w klubach seniorzy z terenu gminy.

Fotografia nr 21-22

Palmy wielkanocne na konkurs

Zorganizowano dwukrotnie „Konkurs Solec - Moja Mała Ojczyzna”, w ramach którego mieszkańcy mieli szansę przedstawić na fotografiach piękno miasta oraz najbliższej okolicy.

Fotografia nr 23-24

Zdjęcia laureatów konkursu „Solec - Moja mała Ojczyzna”

Mając na względzie pielęgnowanie i ochronę tożsamości kulturowej oraz wzmacnianie procesów integracyjnych społeczności lokalnej, na terenie gminy odbyły się wydarzenia mające na celu podtrzymanie zwyczajów oraz popularyzację miasta i gminy.

Zgodnie z przyjętą tradycją, 14 stycznia 2022 r. w Soleckim Centrum Kultury odbyła się kolejna edycja Soleckiego Kolędowania, podczas którego wystąpiły całe rodziny oraz miejscowe zespoły, a także Radni Rady Miejskiej w Solcu Kujawskim i Chór Święta Cecylia.

25 czerwca po raz kolejny odbył się Rajd Odjazdowy Bibliotekarz, tym razem pod hasłem „Tropiąc ślady historii Puszczy Bydgoskiej w duchu mindfilness”. Uczestnicy rajdu podczas przemierzanych kilometrów poznali wiele ciekawostek dotyczących Puszczy Bydgoskiej oraz wydarzeń, które miały na jej terenie miejsce.

W sierpniu na terenach nadwiślańskich odbył się Konkurs Piosenki Turystycznej, w którym uczestniczyli między innymi uczestnicy Międzynarodowego Spływu Kajakowego. Zarówno dla uczestników spływu kajakowego jak i zgromadzonych mieszkańców zorganizowano liczne konkursy, a dzień zakończono Muzyczną Biesiadą wiatru i wody.

We wrześniu na terenie miasta odbyły się „Dożynki gminne”. Część obrzędową uroczystości poprzedziła uroczysta msza święta odprawiona w kościele pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika. Po zakończonym nabożeństwie korowód dożynkowy udał się na parking przy Ośrodku Sportu i Rekreacji gdzie odbyły się dalsze uroczystości. Po ceremoniale dożynkowym, zgodnie z przyjętym zwyczajem nagrodzono zwycięzców konkursu na „Najładniejszą kompozycję dożynkową”.

W trakcie dożynek dla uczestników uroczystości przygotowano liczne atrakcje: plecenie wianków, dmuchańce i animacje dla dzieci, a także poczęstunek przygotowany między innymi przez Koła Gospodyń Wiejskich.

Fotografia nr 25
Dożynki Gminne w Solcu Kujawskim

We wrześniu odbyło się również jubileuszowe spotkanie w świetlicy wiejskiej na terenie sołectwa Kujawska, podczas którego swoje 35 lecie działalności świętowały wspólnie Koło Gospodyń Wiejskich Kujawska oraz Zespół Folklorystyczny „Solecczanie”. W trakcie spotkania licznie zgromadzeni goście mieli możliwość zapoznania się z historią zespołu oraz obejrzenia licznych nagród zdobytych podczas festiwalów i konkursów.

W październiku w ramach projektu „Solec – otwarte miasto”, finansowanego ze środków Muzeum Historii Polski, mieszkańcy mieli okazję uczestniczyć w rajdzie pieszym zorganizowanym przez Muzeum Solca im. Księcia Przemysła. W trakcie wędrowki uczestnicy mieli okazję poznać historię nekropolii w Przyłubiu oraz nieistniejącego cmentarza żydowskiego i żydowskiej synagogi.

Fotografia nr 26
Rajd z Przyłubia do Solca Kujawskiego

Projekt „Solec – otwarte miasto” współfinansowany jest ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach II programu „Pamięć jest siłą”

W listopadzie na terenie miasta została otwarta ścieżka dydaktyczna „Śladami Powstania Wielkopolskiego”. Trasa ścieżki dydaktycznej, na której zostały umieszczone tablice pamiątkowe wiedzie między innymi przez Skwer im. Antoniego – Hedy Szarego, Plac Jana Pawła II, cmentarz przy ul. 23 Stycznia, Skwer im. dra Henryka Jordana, cmentarz przy ul. Ks. Piotra Skargi, ul. Powstańców oraz okoliczne lasy, w których znajduje się Krzyż Powstańców Wielkopolskich. W trakcie marszruty śladami powstańców wielkopolskich, uczestnicy mieli możliwość poznania wydarzeń związanych z powstaniem i jego upamiętnieniem. Ścieżkę dydaktyczną można przebyć korzystając z przewodnika z mapką, dostępnego w Muzeum Solca im. Księcia Przemysła oraz na stronie ww. instytucji.

Fotografia nr 27 - 28

Otwarcie ścieżki dydaktycznej „Śladami Powstania Wielkopolskiego”

W 103 rocznicę wybuchu Powstania Wielkopolskiego podczas rajdu pieszego upamiętniającego zwycięski zryw niepodległościowy, grupa turystów pod opieką organizatorów- Muzeum Solca im. Księcia Przemysła oraz Klubu Turystów Pieszych „Horyzont”, odwiedziła miejsca upamiętniające uczestników powstania wielkopolskiego. Podczas spaceru uczestnicy poznali pamiątki oraz miejsca, które opowiadają o historii powstania, które w niewielkim stopniu związane było z granicami sołeckiej gminy.

W lutym 2023 roku z okazji Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych odbył się po raz kolejny rajd pieszy im. kapitana Alojzego Bruskiego ps. „Grab”, w trakcie którego uczestnicy przemierzali trasę w Puszczy Bydgoskiej upamiętniającą postać żołnierza wyklętego. Podczas rajdu gość specjalny z Instytutu Pamięi Narodowej przedstawił również nowe informacje związane z Alojzym Bruskim, którego oddział działał wiosną 1945 roku na terenie Puszczy Bydgoskiej.

W marcu w Muzeum Solca im. Księcia Przemysła otwarta została nowa wystawa pt. „Soleckie Skarby Archiwum Państwowego w Bydgoszczy”, podczas której można było zobaczyć najciekawsze zdjęcia dokumentów związanych z historią Solca Kujawskiego. Na wystawie znalazły się między innymi uwierzytelnione kopie przywileju lokacyjnego naszego miasta, a także dokumenty z XVII wieku dotyczące okolicznych wsi.

1 kwietnia na Placu Jana Pawła II odbył się pierwszy Jarmark Wielkanocny, w trakcie którego na odwiedzających czekało wiele atrakcji. Dla dzieci przygotowano warsztaty i animacje oraz zagrody z żywymi kurami i kurczakami. Wszyscy mieszkańcy mogli rozgrzać się ciepłym żurkiem wielkanocnym, a także stawiać pierwsze kroki rodzimego tańca „Kujawiaka” pod czujnym okiem instruktorów z zespołu ludowego.

Fotografia nr 29 - 31
Jarmark Wielkanocny

7 maja na Placu Jana Pawła II odbył się po raz drugi festyn garncarski „Solec - miasteczko garncarzy”. Podczas wydarzenia zorganizowanego we współpracy z Muzeum Solca im. Księcia Przemysła oraz Soleckim Centrum Kultury, Solecczanie mogli osobiście spróbować swych sił w lepieniu, i ozdabianiu naczyń na przygotowanych stoiskach garncarskich. Dodatkową atrakcją były stanowiska warsztatu wikliniarskiego, powroźnika, kowala oraz łyżkarza. W trakcie festynu odbył się

również koncert w wykonaniu Orkiestry Dętej OSP oraz toruńskiego zespołu Agregandado.

Fotografia nr 32-33
Festyn Garncarski

13 maja podczas Soleckiej Nocy Muzeów na mieszkańców czekały liczne wystawy, seanse filmowe, wykłady, a także koncert pianistyczny w soleckim muzeum. W trakcie wydarzenia do późnych godzin wieczornych mieszkańcy mogli bezpłatnie zwiedzić Muzeum Solca im. Księcia Przemysła, Muzeum OSP, Mini Muzeum PRL, Muzeum Ziemi im. Karola Sabatha oraz wystawy czasowe w Soleckim Centrum Kultury.

17 czerwca Biblioteka Publiczna wraz z Muzeum Solca im. Księcia Przemysła oraz Klubem KTR Torpedo zaprosiła mieszkańców na rajd rowerowy „Szlakiem nieistniejących już wsi”. Jednym z przystanków był punkt edukacyjny „Ułanka”, będący pozostałością osady leśnej, w której znajdowała się szkółka jazdy konnej.

12 sierpnia na terenie strzelnicy Kurkowego Bractwa Strzeleckiego w Przyłubiu odbył się „Piknik Strzelecki” zorganizowany z okazji Święta Wojska Polskiego. Podczas imprezy mieszkańcy mieli okazję popróbować swoich sił w strzelaniu z KBKS, pistoletu sportowego oraz w strzelaniu z łuku sportowego. Dodatkową atrakcją dla uczestników pikniku stanowiły: wóz strażacki Ochotniczej Straży Pożarnej w Solcu Kujawskim, stoisko z bronią Kurkowego Bractwa Strzeleckiego w Solcu Kujawskim, stoisko GRS OP Bizon oraz stoisko Komendy Miejskiej Policji w Bydgoszczy.

Fotografia nr 34-35
Piknik Strzelecki

25 sierpnia na Plac Jana Pawła II trafiła wystawa plenerowa pt. „Szlak Kopernikowski na Kujawach i Pomorzu”. Przygotowana przez Kujawsko – Pomorskie Centrum Dziedzictwa w Toruniu wystawa obejmowała najważniejsze miejsca i obiekty na szlaku oraz ich promocję.

9 września na terenie miasta odbyły się „Dożynki gminne”. Część obrzędową uroczystości poprzedziła uroczysta msza święta odprawiona w kościele pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika. Po zakończonym nabożeństwie korowód dożynkowy udał się na parking przy Ośrodku Sportu i Rekreacji gdzie odbyły się dalsze uroczystości. Po ceremoniale dożynkowym, zgodnie z przyjętym zwyczajem nagrodzono zwycięzców konkursu na „Najładniejszą kompozycję dożynkową”. W dalszej części artystycznej programu wystąpili zaproszeni wykonawcy: Zespół Solecczanie, Zespół Pieśni i Tańca Młody Toruń, Zespół Pieśni i Tańca Ziemi Kutnowskiej, Zespół „O to chodzi” oraz Zespół Turnioki. Na zakończenie dożynek odbyła się potańcówka kujawska.

Fotografia nr 36-37
Dożynki Gminne

10 września w ramach obchodów Europejskich Dni Dziedzictwa, których hasłem przewodnim było „Żywe dziedzictwo - tradycje od pokoleń”, rozegrano mecz piłkarski w stylu retro. Zorganizowane wydarzenie wpisane było również w okrągłą rocznicę powstania pierwszego boiska w Solcu. Wielkie święto kultury jakim są EDD, gromadzi co roku ogromną liczbę uczestników w krajach Europy i nawiązuje w dużej mierze do niematerialnego dziedzictwa kulturowego. W zorganizowanym na soleckiej murawie meczu oprócz dwóch drużyn uczestniczyło wielu kibiców, wśród których dodatkowo zorganizowany został konkurs na najlepszy kostium nawiązujący do minionej epoki.

Fotografia nr 38-40

Match Piłki Nożnej w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa

11 listopada Solec Kujawski po raz kolejny przystąpił do ogólnopolskiej akcji „Niepodległa do hymnu”. W ramach udziału w wydarzeniu, po zakończonej mszy świętej odprawionej w intencji Ojczyzny, przy udziale Orkiestry Ochotniczej Straży Pożarnej odśpiewano hymn narodowy na placu przy kościele pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika.

16 grudnia na soleckim rynku po raz kolejny odbył się „Rodzinny Jarmark Świąteczny”. Na mieszkańców czekało wiele atrakcji oraz występy artystyczne przygotowane przez przedszkolaki ze wszystkich soleckich przedszkoli oraz artystów z Solecckiego Centrum Kultury. Wieczorem na scenie wystąpili również wykonawcy: Julian Prus, Joanna Kaczmarkiewicz oraz Kacper Gołda.

Fotografia nr 40- 42 Rodzinny Jarmark Świąteczny

W ramach integracji środowiska wiejskiego zorganizowano wycieczkę do Łodzi. W trakcie wycieczki skierowanej głównie do rolników, członkiń Kół Gospodyń Wiejskich oraz Rad Sołeckich, uczestnicy mieli możliwość zwiedzenia Pałacu Izraela Poznańskiego, kompleksu Manufaktury oraz Zoo w Łodzi wraz z Orientarium. W czerwcu przy świetlicach wiejskich, Koła Gospodyń Wiejskich wyplatały wianki oraz przybliżyły zwyczaje i tradycje związane z Nocą Świętojańską.

W trakcie roku na terenie świetlic wiejskich, pod czujnym okiem członkiń Kół Gospodyń Wiejskich powstały palmy wielkanocne oraz stroiki zarówno wielkanocne jak i bożonarodzeniowe. Część palm wielkanocnych jak i stroików zgodnie z przyjętym zwyczajem przeznaczono na aukcje charytatywne dla chorych dzieci z naszego regionu.

Fotografia nr 43 -40

Warsztaty, na których powstały stroiki świąteczne

PODSUMOWANIE

Analizując powyższe informacje można stwierdzić, iż w okresie dwóch lat objętych sprawozdaniem, cele zawarte w „Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami dla Gminy Solec Kujawski w latach 2022-2025” były realizowane w miarę dostępnych możliwości formalno-prawnych, finansowych oraz merytorycznych. Większość obiektów zabytkowych ujętych w ewidencji została objęta strefą ochrony konserwatorskiej, pozostałe nieruchomości będą sukcesywnie nią obejmowane. W Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Solec Kujawski w 2022 roku zostały ujęte:

- 4 zabytki wpisane do rejestru,
- 198 zabytków wpisanych do ewidencji zabytków,
- 217 zabytków archeologicznych.

W ramach realizowanych zadań związanych ze zwiększeniem atrakcyjności i dostępności zabytków dla potrzeb społecznych, zakończono prace remontowe w świetlicy wiejskiej w Przyłubiu. W ramach prac remontowo – konserwatorskich przeprowadzono remont kapliczki maryjnej we wsi Chrośna, umieszczono tablice z nowymi inskrypcjami na grobach wojennych Adama Szupera, Nieznanego Żołnierza Wojska Polskiego i Franciszka Pazgrata oraz na grobie Olgi Ignatowej Żownirienko.

W zakresie ochrony i opieki nad zabytkami, Gmina Solec Kujawski podejmowała liczne działania przy współpracy z jednostkami oświatowymi, kulturalnymi, stowarzyszeniami, oraz organizacjami pozarządowymi. Priorytetem podejmowanych działań była promocja materialnych oraz niematerialnych elementów dziedzictwa kulturowego całej gminy. Wysoka aktywność, a także atrakcyjna oferta instytucji kultury stanowi niewątpliwie istotny element w zakresie lokalnej edukacji, przyczyniając się jednocześnie do wzrostu świadomości społecznej w zakresie ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego.

W następnych latach nastąpi kontynuacja działań w zakresie ochrony zabytków oraz ochrony lokalnego dziedzictwa kulturowego przy ścisłej współpracy z odpowiednimi służbami państwowymi, samorządowymi, kościelnymi, a także społecznymi.

Załączniki:

Zakres współpracy z organizacjami pozarządowymi

Lata	Liczba organizacji pozarządowych na terenie gminy Solec Kujawski	Wnioskodawca – realizacja zadania publicznego	Koszt działania	Wysokość dotacji
2022	30	Odział PTTK przy Klubie IWspSZ w Bydgoszczy	2 950,00 zł	2 500,00 zł
		Ochotnicza Straż Pożarna w Solcu Kujawskim	25 000,00 zł	24 450,00 zł
		Kurkowe Bractwo Strzeleckie	11 400,00 zł	10 000,00 zł
		Stowarzyszenie „Edukacja Muzyczna Droga do Sukcesu”	11 450,00 zł	1 200,00 zł
Razem			50 800,00 zł	38 150,00 zł
2023	30	Ochotnicza Straż Pożarna w Solcu Kujawskim	25 000,00 zł	25 000,00 zł
		Stowarzyszenie „Edukacja Muzyczna Droga Sukcesu”	13 400,00 zł	2 000,00 zł
		Stowarzyszenie „Edukacja Muzyczna Droga Sukcesu”	35 600,00 zł	5 000,00 zł
		Stowarzyszenie „Rezerwat Kultury i Serdeczności”	5 000,00 zł	5 000,00 zł
		Odział PTTK przy Klubie IWspSZ w Bydgoszczy	4 300,00 zł	3 500,00 zł
		Kurkowe Bractwo Strzeleckie	11 300,00 zł	10 000,00 zł
Razem			94 600,00 zł	50 500,00 zł
Razem 2022 – 2023 r.			145 400,00 zł	88 650,00 zł

Liczba inicjatyw indywidualnych i społecznych wspieranych przez Gminę związanych z opieką nad dziedzictwem niematerialnym Gminy

Lata	Inicjatywy indywidualne i społeczne wspierane przez Gminę związane z opieką nad dziedzictwem niematerialnym Gminy
2022	<ul style="list-style-type: none">- Wydarzenia organizowane z inicjatywy Kół Gospodyń Wiejskich,- Dożynki Gminne,- Festyn Garncarski,- Jarmark Świąteczny,- Dni Solca Kujawskiego,- Piknik Strzelecki,- uroczystości związane z obchodami świąt państwowych, narodowych oraz lokalnych
2023	<ul style="list-style-type: none">- Wydarzenia organizowane z inicjatywy Kół Gospodyń Wiejskich,- Dożynki Gminne,- Festyn Garncarski,- Jarmark Świąteczny,- Jarmark Wielkanocny,- Dni Solca Kujawskiego,- Program „Poczuj Kujawy”,- Piknik Strzelecki,- uroczystości związane z obchodami świąt państwowych, narodowych oraz lokalnych

BURMISTRZ

Teresa Substyk